

nove bolehnosti, da je oče najprej prehodil vse Savinjske in Kamniške Alpe, kasneje pa se je napotil tudi proti Olševi, katere najvišji vrh Govca (1929 m) je tudi 9. točka Razširjene slovenske planinske poti. Tu je v jami iskal izvira vode, povsem po naključju zagledal v ilovico izkopani jami ostanke jamskega medveda, ki jih je nekdo nestrokovno izkopaval in nosil v dolino. Srečku Brodarju je uspelo pridobiti mentorje in mecene za strokovno delo in tako je tudi preprečil nestrokovno ropanje zaklada, vrednega zlata.

V brošuri je dr. Mitja Brodar opisal razvoj orodij človekovih prednikov, prastarih piščali in vitez potoškega jamskega medveda. Bogati so spomini na njegovega očeta, njegovo delo in premišljevanja ob tem. Ob zaključku je sin Mitja v kratkem sestavku strnil pregled podobnih raziskovanj pri nas in v svetu v zadnjih dveh stoletjih.

Ciril Velkovrh

Gremo skupaj v hribe!

V Mladinskem odseku PD Domžale so v začetku lanskega oktobra izdali že četrto knjižico, v kateri predstavljajo svoj program, ljudi, ki ta program uresničujejo, in doživetja tistih, ki jim je program namenjen. Knjižica je vsako leto obsežnejša, med drugim tudi zaradi nasvetov za udeležence in njihove starše, vse več pa je tudi prispevkov otrok.

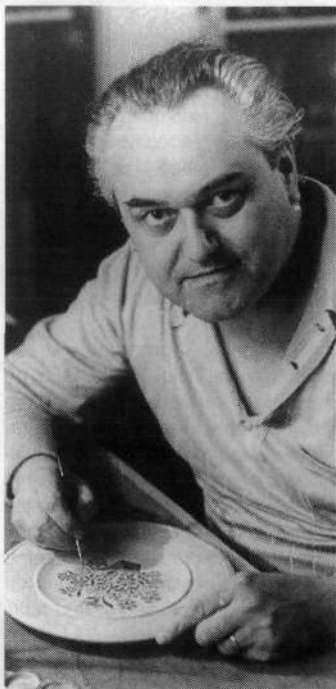
Enako kot prejšnje leto se tudi lanskega letna publikacija lista z obeh strani. Dve tretjini prvega listanja, ki naj bi bila pravzaprav celotna revija, zavzema »informativna knjižica, četrta po vrsti« z naslovom »Gremo skupaj v hribe«, ki je glasilo Mladinskega odseka PD Domžale; to je bil lani najboljši mladinski odsek pri planinskem društvu v naši državi, česar v pričujoči publikaciji seveda niso zamočali. Uvodni del revije majhnega formata zavzema predstavitev izdajatelja, v drugem delu so podrobno predstavljeni odsekovi izleti v tem šolskem letu, rubrika Koticček za starše je omejena na eno stran, na kateri so faktografsko naštetih nasveti, kako opremiti

svojega nadebudneža za izlet, zadnji, »reportažni« del pa je namenjen predstavitvi nekaterih članov odseka z njihovimi »mladostnimi spomini«.

Ko publikacijo obrnemo, je to taborni časopis »Jezersko '98«, v katerem je popisano, kaj se je najpomembnejšega dogajalo na lanskeoletnem taboru tega odseka, ki je bil na Jezerskem: za zunanjega opazovalca pravzaprav nič nenavadnega in presenetljivega, za udeležence pa je to lepa spominjska knjižica, ki jo bodo predvsem veliko pozneje kdajpakdaj radi vzeli v roke.

društvene novice

Ivan Razboršek 1924–1998

Ivan Razboršek, planinec, alpinist, organizator v planinski organizaciji, ljubitelj narave in iz nje izvirajoče slovenske krasilne umetnosti, po kateri je znan in priznan v svetovnem združenju Ex libris, je umrl

12. 10. 1998. Od njega smo se poslovili 16. 10. 1998 na ljubljanskih Žalah.

Ivan je bil rojen 26. februarja 1924 v Skopju, kamor je usoda zanesla slovenska starša. V rani mladosti je vzljublil naravo in hodil s starši na izlete po Makedoniji, ki tedaj še ni imela planinskih društev. Kot dijak v gimnaziji je v organizaciji »Sokol« gojil planinstvo, ki je takrat postajalo organizirano s skupnimi izletmi na Skopsko Crno goro, Vodno, Šar planino, Pelister, Kajmakčalan in druge lepe vrhove. Aktivno je delal v gimnazijskem foto krožku in iskal drobne skrivnosti bogastva narave, ki jih je v kasnejših letih prenesel v ornamentiko.

V drugi polovici 1940. leta je prišel v Zagreb, se včlanil v kulturno-prosvetno društvo »Slovenski dom« in ostal včlanjen vse do konca leta 1943. V tem času je aktivno deloval na političnem in izletniškem področju. Med vojno so bili sestanki prikriti z organiziranimi izletmi, na katerih so se napredni mladinci izobraževali in dogovarjali za akcije. V drugi polovici 1943. leta je društvo dobilo prepoved delovanja.

Že v prvih mesecih po osvoboditvi v letu 1945 je društvo »Slovenski dom« obnovilo in povečalo svojo kulturno-prosvetno, izletniško-planinsko in politično dejavnost. Ivan Razboršek je v propagandnem odboru prevzel organizacijo izletov, z izvedbo pa je povezoval Zagreb z Ljubljano. Že leta 1946, ko je bil v tamkajšnji železarni na obvezni študijski delovni praksi, se je včlanil v planinsko društvo Jesenice. Prvič je bil na Triglavu leta 1946. To je bil prvi pohod po koncu vojne pod geslom »Triglav v svobodi«.

V obdobju od leta 1947 do pomladi 1956 je bil zaposlen na odgovornih mestih povojne obnove v Jadran-filmu, v tovarni Rade Končar in v Železarni Smederevo, prosti čas pa je uporabil za planinska predavanja – predvsem mladini – in za vzgojo vodnikov. Bil je med ustanovitelji planinskih društev Zagreb-Risnjak in Rade Končar. Bil je aktivni član odbora za pripravo I. kongresa planincev Jugoslavije v Zagrebu 23. in 24. aprila 1955, na katerem je bil tudi aktivno udeleženec.

Končno je Ivan Razboršek pristal v Ljubljani in se 24. 5. 1956 včlanil v PD Ljubljana-Matica, kjer je delal v propagandni in foto sekciji. Zaposlen je bil v Črnučah in je aktivno sodeloval in delal tudi v PD Črnuče.

V obdobju 1962–1968 je mnogokrat odhajal v naravo, v gorske vasi, med ljudi, in odkrival ljudsko kulturo, velik del arhitekturo bivalnih prostorov. Zbiral, urejal in preučeval je narodno folklorno zakladnico in njeno povezavo z naravnimi motivi in oblikami v izvirem gorsko planinskem svetu.

V letu 1968 se je Ivan Razboršek zaposlil v ZP Iskra v Ljubljani. V novembru tega leta je sindikalni odbor imenoval iniciativni odbor za ustanovitev planinskega društva v podjetju. Na prvi seji tega odbora je bil Razboršek izvoljen za predsednika odbora, ta pa je 19. 12. 1969 izvedel ustanovni občni zbor društva. V obdobju priprav na ustanovitveni zbor je iniciativni odbor organiziral v vseh delovnih enotah in obratih Iskre razstave planinske fotografije z njegovimi predavanji o vsebini in pomenu planinske društvene dejavnosti. Tako je bil zbor vsebinsko bogat s številnim članstvom tudi iz obratov izven Ljubljane. Ivan Razboršek je bil izvoljen za podpredsednika, za področje propagande in sodelovanje pri obogatitvi glasila »Iskra« s članki o društveni aktivnosti, navodili za sodelovanje v planinskih aktivnostih in risbami iz Razborškovega opusa krasilne umetnosti.

Stilizacija Razborškovih krasilnih vzorcev ni nasilna in oblikovno zapletena, temveč enostavna in pregledna. Raznovrstne krasilne oblike, prikazane v sevniški galeriji, črpajo svoje oblikovno bogastvo iz zakladnice ljudske ustvarjalnosti.

Ivan Razboršek povezuje posamezne krasilne prvine v nove kompozicijske enote in tako oblikuje nove krasilne sestave, ki jih sicer v zgodovinskem krasilnem svetu ni. To je njegov osebni delež, ki sodi v naš čas in se z njim povezuje. (Dr. Cene Avguštin).

In kje je bil izvor, kje moč za neprestano delo in razmišljanje v Ivanu Razboršku? Vse življenje je za trjeval, da je kot alpinist in planinec

imel rad naravo, ki je najboljši in največji umetnik. V rastlinstvu je našel raznolike čudovite oblike. Stisnjeno in posušeno rastlino je s kontaktno kopijo prenesel na fotografski papir, s čimer je dobil posnetek in ta fotografem je ornamentika v naravi.

Lastnih motivov na papirju, tekstilu in lesu, graviranih v steklu in kovini je ustvaril blizu 13.000. Izdelal je okoli 900 osnutkov za tapiserije in gobeline ter druga ročna dela s slovenskimi okraski. Podaril jih je šolam, domovom za ostarele in bolnišnicam, katerim je posvečal tudi seminarje in jih spodbujal k delu. Pred osmimi leti je bil zaradi kapi po levi strani telesa vezan na invalidski voziček, toda dokler je mogel, je vodil seminarje krasilne umetnosti na Univerzi za tretje življenjsko obdobje.

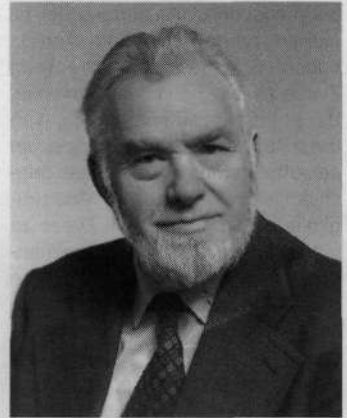
Ivan Razboršek je bil od leta 1974 član Ex libris Sloveniae. Imel je 170 samostojnih razstav v galerijah, tovarnah, ustanovah, domovih, trgovskih centrih. Sodeloval je na 76 skupinskih razstavah po republikah nekdanje Jugoslavije in 22 razstavah po Evropi in po svetu, v Tokiju, Hongkongu, na Tajvanu in na Kitajskem. Njegova dela so predstavljala neizmerno narodno in kulturno bogastvo, za katerega je našel posluh in prostor na Sevniškem gradu. Tam so 1987. leta odprli Galerijo krasilne umetnosti, ki jo je avtor posvetil spomenu svoje matere. Razstavljene so ornamentne risbe, okrašeni in gravirani uporabni predmeti in exlibrisi. Slednjih je narisal preko 2500, mnogi med njimi so prepotovali ves svet in bili posebej predstavljeni na mednarodnih kongresih v Linzu, Oxfordu, Utrechtu. Njegova dela so izšla tudi v knjigah »Slovenska krasilna umetnost« (Mohorjeva družba, Celje 1992, ponatis 1993), pa tudi v Italiji, Nemčiji, Hongkongu in Poljski. V navedenih državah so Razborškova dela predstavljena v njihovih albumih ornamentike, kar pomeni visoko stopnjo narodne krasilne umetnosti Slovenije, ki jo je Ivan Razboršek predstavil.

Od Ivana Razborška smo se poslovili, njegova zapuščina pa ni ostala samo nam in sedanjemu

času, ampak bo stalnica Ivana Razborška, ki je ohranila in oplemenitila v pradavnini rojeno lepoto najstarejše oblike likovnega ustvarjanja. Krasilna umetnost je njemu pomenila življenje, bila je njegova neutrudna sopotnica v živi naravi, njej se je zapisal kot mladenci, jo pol stoletja preučeval, zbiral, spremljal nje rojstvo in življenje njenih oblik tega časa.

Marjan Oblak

Zoran Naprudnik – petinsedemdesetletnik

Zoran Naprudnik je bil rojen 30. januarja 1924 v Grižah pri Žalcu kot najstarejši med tremi brati. Osnovno šolo in pet razredov gimnazije je obiskoval v Celju, kjer je družina živela do izgnanstva v Novo Gradiško med 2. svetovno vojno. Po maturi na Šubičevi gimnaziji v Ljubljani se je leta 1948 vpisal na slavistiko ljubljanske univerze. Zaradi zaposlitve je študij prekinil. Opravil je knjižnični izpit in bil več let zaposlen deloma honorarno in deloma poklicno pri Mestni knjižnici v Ljubljani. Kasneje se je zaposlil najprej pri Atletski zvezi Slovenije, nato pa pri Fizkulturni zvezi Slovenije in njenih naslednicah.

Že od otroških let je bil član Sokola, kjer se je poleg klasičnih sokolskih dejavnosti največ udeleževal pri tekih v naravi. Od leta 1938 je bil član Slovenskega planinskega društva, sedaj pa je član Planinskega društva Ljubljana Matica. Že v mladih letih je z očetom hodil v 39